

References

1. Bratus, I.V. (2007). Socialno-pedahohichna robota z junymy materyamy u SHA ta Velykiy Brytanii [Socialpedagogical work is with young mothers in the USA and Great Britain]. Ukraine, Luhansk:Science, 229.
2. Bezpalko, O.V.(2006). Organizatsia socialno-padahohichnoi roboty z ditmy ta moloddyu v terytorialniy hromadi[Organization of socialpedagogical work is with children and young people in territorial society]. Naukovy svit, 363.
3. State. Domestic code of Ukraine Available at : <http://www.ubc.ua/Law/simcod.html> .
4. Zvereva, I.D.(2006). Socialna pedahohika : teoria i tehnolohii[Social pedagogics: theory and technologies]. Centr navchalnoi literatury, 316.
5. Legislative acts and documents developed pursuant to Decree President (2005). On urgent measures to protect children's rights. Model Regulations of the Social Center of Mother and Child. 11 July 2005 r. Number 1068.

ТЕХНОЛОГИИ СОЦИАЛЬНО-ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ РАБОТЫ С ЮНЫМИ МАТЕРЯМИ

В.О. Полевая, П.Г. Лузан

Аннотация. В статье выясняются теоретические основы проблемы юного материнства, определяется сущность феномена, характеризуются социально-педагогические проблемы и последствия, связанные с беременностью, родами и материнством в подростковом возрасте, конкретизируются основные причины юного материнства, анализируются прогрессивные формы социальной работы с юными матерями в США и странах Европы, предлагаются продуктивные технологии социальной работы с юными матерями в Украине.

Ключевые слова: юные матери, подростки, совершеннолетие, дети, семья, социально-педагогические технологии.

TECHNOLOGY SOCIAL AND TEACHING WORKING WITH YOUNG MOTHERS

V.O.Polyova, P.G. Luzan

Abstract. Theoretical principles of problem of young maternity are determined in the article, essence of the phenomenon is determined, social-pedagogical problems and consequences, that is related to pregnancy, delivery and maternity in teens, are characterized, principal reasons of young maternity are specified, the progressive forms of social-pedagogical work are analysed with young mothers in the USA and countries of Europe, productive technologies of social-pedagogical work are offered with young mothers in Ukraine..

Keywords: young mothers, teenagers, adult, children, family, social-pedagogical technologies.

УДК 378.147

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЛЕКЦІЙНО-ПРАКТИЧНОЇ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ

М.А. Пригодій, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри методики навчання та управління навчальними закладами

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: prignikan@ukr.net

Анотація. Розглянуто особливості та ознаки лекційно-практичної системи навчання, що широко використовується при підготовці майбутніх викладачів вищих навчальних закладів у системі вищої освіти України. Форма навчання реалізується як органічна єдність цілеспрямованої організації: змісту; навчальних засобів; методів на-

вчання. Результатом такої взаємодії є – професійне вдосконалення педагога; засвоєння майбутніми викладачами профільних знань, умінь і навичок, розвиток психічних процесів студентів та їх моральних якостей. На основі аналізу робіт педагогічно-науковців визначена необхідність організації колективної форми навчання студентів. Використання колективного навчання дозволяє досягти найвищого результату саме при підготовці майбутніх викладачів.

Ключові слова: лекція, лекційно-практична система навчання, методи навчання, практичне навчання, традиційне навчання, форми навчання.

Актуальність (Introduction). Відповідно до положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах передбачаються наступні його форми: навчальні заняття, виконання індивідуальних завдань, самостійна робота студентів, практична підготовка, контрольні заходи. Основними видами навчальних занять у вищих навчальних закладах є: лекція; лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття; консультація. Передбачаються й інші види навчальних занять, що визначаються у порядку, встановленому вищим навчальним закладом [8].

Аналіз останніх досліджень і публікацій (Analysis of recent researches and publications). Навчальний процес (за С.У. Гончаренко) – це система організації навчально-виховної діяльності, в основі якої лежить органічна єдність і взаємозв'язок викладання й учіння; спрямована на досягнення цілей навчання й виховання. Визначається навчальними планами, навчальними програмами, а також планами виховної роботи відповідних навчальних закладів, включає всі види обов'язкових навчальних занять (уроки, лекції, семінари, лабораторні заняття, навчальну і виробничу практику) і позакласної (позааудиторної) роботи учнів. Навчальний процес у кожному навчальному закладі має специфічні особливості й організується відповідно до його типу й профілю, до форми навчання (денної, вечірньої, заочної та ін.), а також до системи навчання (класно-урочній, курсової, предметної), яка також встановлюється залежно від типу навчального закладу й форми навчання [3, с. 223].

Результати дослідження форм організації навчання знайшли своє відображення у працях Н.П. Волкової, І.Я. Лернера, Б.Т. Ліхачова, І.В. Малафіїк, М.І. Махмутова, П.І. Підкасістого, І.І. Прокоп'єва, М.Н. Скаткіна, В.А. Сластеніна, В.П. Стрезікозіна, М.М. Фіцули, І.М. Чередова, В.В. Ягупова.

За визначенням Б.Т. Ліхачова, форма навчання це цілеспрямована, чітко організована, змістовно насичена та методично оснащена система пізнавального та виховного спілкування, взаємодії, відносин учителя й учнів. Форма навчання реалізується як органічна єдність цілеспрямованої організації змісту, навчальних засобів і методів [7].

За В.А. Сластеніним діяльність учнів із засвоєння змісту освіти здійснюється в різноманітних формах навчання, характер яких обумовлений різними факторами: цілями і завданнями навчання; кількістю учнів, охоплених навчанням; особливостями окремих навчальних процесів; місцем і часом навчальної роботи учнів; забезпеченістю підручниками та навчальними посібниками [12].

У дидактичному плані І.І. Прокоп'єв дає формі таке визначення: форма навчання це зовнішня сторона структури навчального процесу, що відображає внутрішній зміст і взаємодію всіх його компонентів [11].

За Н.П. Волковою, форма організації навчання, це спосіб організації навчальної діяльності, який регулюється певним, наперед визначеним розпорядком; зовнішнє вираження узгодженої діяльності вчителя та учнів, що здійснюється у визначеному порядку і в певному режимі [2].

Інтерес представляє підхід І.М. Чередова до визначення організаційних форм навчання. Він визначає організаційну форму навчання як спеціальну конструкцію процесу навчання, характер якої обумовлений його змістом, методами, прийомами, засобами, видами діяльності учнів [14].

Проаналізувавши концептуальні підходи ряду названих авторів, П.І. Підкасістий сформулював власну позицію: форму навчання треба розуміти як конструкцію відрізків, циклів процесу навчання, що реалізуються в поєднанні з керуючою діяльністю вчителя і керованою навчальною діяльністю учнів із засвоєння певного змісту навчального матеріалу і способів діяльності [10].

Важливо врахувати сучасні підходи до класифікації форм організації навчання. Так В. Оконь поділяє їх на три групи [9, с. 26-34]: робота під час занять; домашня робота; робота після занять.

Наприклад, Ч. Купісевич їх класифікує на основі таких критеріїв [5]: кількості учнів; місця навчальної діяльності учнів; тривалістю дидактичного заходу.

Іншу класифікацію пропонує І.П. Підласий за наступними ознаками [13]: за кількістю учнів; місцем навчання; дидактичною метою; тривалістю.

Мета дослідження (Purpose) – визначити теоретичні основи лекційно-практичної системи підготовки майбутніх викладачів.

Методи (Methods). У процесі дослідження застосовано наступні методи: аналіз, синтез, узагальнення, систематизація, вивчення передового досвіду.

Результати (Results). Розглянемо особливості та ознаки лекційно-практичної системи навчання, що широко використовується при підготовці майбутніх викладачів у системі вищої освіти України: у якості основи навчання у виші виступає самостійна діяльність студента; сукупність навчальних груп складає певний курс навчання у виші; курс працює за єдиним навчальним планом і програмами згідно розкладу навчальних занять; навчальний рік поділяється на два семестри, заліково-екзаменаційний період і канікули; кожен семестр закінчується здачею заліків та іспитів з усіх навчальних дисциплін; навчання у виші завершується здачею випускних екзаменів з провідних дисциплін і спеціальності (можливий захист диплома).

При виборі організаційної форми навчання студентів корисним буде врахувати функцій, що виконує та чи інша форма: навчально-освітня; виховна; організаційна; психологічна; розвиваюча; інтеграційно-диференціююча; систематизуюча; структуруюча і стимулююча.

У сучасній дидактиці організаційні форми навчання, поділяють на фронтальні, групові та індивідуальні. Особливе місце відводиться колективним, оскільки існують два протилежні підходи до їх розуміння. Проведемо аналіз зазначених форм навчання.

При фронтальному навчанні викладач керує навчально-пізнавальною діяльністю всієї групи студентів або цілого потоку (декількох груп), що працюють над єдиною задачею. Він організовує співпрацю студентів і визначає єдиний для всіх темп роботи.

Однак фронтальна робота не розрахована на врахування індивідуальних відмінностей майбутніх викладачів. Вона орієнтована на середній темп, тому окремі студенти відстають від заданого темпу роботи, а інші швидко виконуючи завдання, починають втрачати інтерес до процесу навчання, певної теми, а відтак знижується рівень фахової підготовки.

При групових формах навчання викладач керує навчально-пізнавальною діяльністю спеціальних груп студентів. Ці форми можна поділити на ланкові, бригадні, диференційно-групові.

Ланкові форми навчання передбачають організацію навчальної діяльності постійних груп студентів, в яких відбувається перерозподіл функцій при виконанні навчальних завдань.

При бригадній формі організовується діяльність спеціально сформованих для виконання певних завдань тимчасових груп студентів.

Диференційно-групова форма навчання має ту особливість, що як постійні, так і тимчасові групи об'єднують студентів з однаковими навчальними можливостями і рівнем сформованості навчальних умінь і навичок, що суттєво підвищує рівень підготовки майбутніх викладачів особливо під час практичних занять.

Індивідуальне навчання студентів не передбачає їх безпосереднього контакту одного з одним при вивченні різноманітних питань. За своєю суттю, воно є не що інше, як самостійне виконання однакових для всієї групи завдань.

У тому випадку, якщо викладач приділяє увагу кільком студентам на занятті в той час, коли інші працюють самостійно, то таку форму навчання називають індивідуалізовано-груповою.

Розглянуті організаційні форми навчання є загальними. Вони застосовуються як цілком самостійні так і як елемент лекційних, семінарських, практичних та інших занять.

У сучасній практиці підготовки майбутніх викладачів найчастіше використовуються дві загальні організаційні форми: фронтальна і групова. Для підвищення рівня підготовки студентів необхідно використовувати колективну форму навчання. Проте ні фронтальна, ні групова форми навчання не є насправді колективними, хоча їх і намагаються представити саме такими.

На цей факт звертають увагу М.Д. Виноградова та І.Б. Первин. Вони відзначають, що не всяка робота, яка формально протікає в колективі, є за своєю суттю колективною. За своїм характером вона може бути суто індивідуальною [1].

Колективна робота, за твердженням Х.Й. Лійметса, виникає тільки на базі диференційованої групової роботи. При цьому вона набуває наступних ознак [6]: група усвідомлює колективну відповідальність за дане викладачем завдання і отримує за його виконання відповідну соціальну оцінку; організація виконання завдання здійснюється самою групою та окремими бригадами (парами) під керівництвом викладача; діє такий розподіл праці, що враховує інтереси і здібності кожного студента і дозволяє кожному краще проявити себе в спільній діяльності; є взаємний контроль студентів і відповідальність кожного перед групою і бригадою.

Пропагандист колективного навчання В.К. Дьяченко, підкреслює, що колективне навчання, це таке навчання, при якому колектив навчає і виховує кожного свого члена, і кожен член бере активну участь у навчанні та вихованні своїх товаришів по спільній навчальній роботі [4].

Використання колективного способу навчання дозволяє досягти найвищого результату саме при підготовці майбутніх викладачів. Це пов'язано в першу чергу з тим, що під час професійної підготовки студентів необхідно розглядати широке коло питань, при цьому з окремих модулів студент має переваги, а з інших певні упущення – за одних умов він виконує функцію помічника вчителя, а за інших вже безпосередньо лише засвоює необхідний матеріал (фактично стає учнем).

Було проведено дослідження впливу колективної форми організації навчальної роботи студентів у порівнянні з традиційною фронтально-груповою. Для експериментальної перевірки було вибрано чотири академічні групи, кожна з яких була розділена на підгрупи. Практичні заняття, в одних проводилися в фронтально-груповій формі, а в інших у колективній формі.

По завершенню дослідження, його аналіз здійснювався у трьох напрямках: рівень теоретично-практичної готовності студентів; самооцінка студентами рівня власної готовності для роботи в умовах вищого навчального закладу; рівень комунікаційних зв'язків професійного спрямування між студентами і викладачем в групі.

Отримані дані підтвердили ефективність використання колективної форми навчання при підготовці студентів, а саме: 1) студенти підгруп де застосовувалась колективна форма навчання в середньому показали значно вищі результати; 2) під час анкетування студенти підгруп з фронтальною і груповою формами навчання вказували готовність до роботи за 4-6 модулями, в той час як студенти, які займалися за колективною формою навчання в середньому називали 8-9 модулів; 3) викладачі та студенти з колективною формою навчання неодноразово акцентували більш сприятливий робочий клімат спілкування в групі під час семінарських та практичних занять.

Різні системи навчання студентів не є взаємовиключними. У виші протягом століть

функціонує лекційно-практична система навчання, яка може включати в себе індивідуальні, групові, фронтальні та колективні заняття. Тому й система форм може включати колективні, індивідуальні та інші заняття.

Висновки (Discussion). Необхідність системної залежності та розмаїтості форм навчання обумовлена своєрідністю змісту освіти, а також особливостями сприйняття й засвоєння навчального матеріалу майбутніми викладачами. Зміст курсу та особливості студентів, вимагають відповідної, адекватної форми навчання, визначають її характер: місце в процесі навчання, тимчасову тривалість, мінливу, рухому структуру, способи організації, методичне забезпечення. Різні поєднання цих компонентів дають можливість створювати різноманітні навчальних форм. Форми навчання складають цілеспрямовану, чітко організовану, змістовно насичену та методично оснащену систему: пізнавального та виховного спілкування; взаємодії; відносин викладача та студента.

Список використаних джерел

1. Виноградова М.Д. Коллективная познавательная деятельность и воспитание школьников / М.Д. Виноградова, И.Б. Первин. – М.: Просвещение, 1977. – 159 с.
2. Волкова Н.П. Педагогіка: [посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Н.П. Волкова. – К.: Академія, 2001 – 576 с.
3. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С.У. Гончаренко. – К.: Либідь, 1997. – 376 с.
4. Дьяченко В.К. Сотрудничество в обучении: О коллективном способе учебной работы: [кн. для учителя] / В.К. Дьяченко. – М.: Просвещение, 1991. – 192 с.
5. Куписевич Ч. Основы общей дидактики: [пер.с пол. и предисл. О.В. Долженко] / Куписевич Чеслав. – М.: Высшая школа, 1986. – 368 с.
6. Лийметс Х.Й. Групповая работа на уроке / Х.Й. Лийметс – М.: Знание, 1975. – 64 с.
7. Лихачев Б.Т. Педагогіка: Курс лекцій [учеб. пособие для студентов педагог, учеб. заведений и слушателей ИПК и ФПК] / Б.Т. Лихачев. – [4-е изд., перераб. и доп.]. – М.: Юрайт-М, 2001. – 607 с.
8. Наказ Про затвердження Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах № 161 від 02 червня 1993 року [Електронний ресурс]: Законодавство України / Управління комп'ютеризованих систем Апарату Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0173-93>.
9. Оконь В. Введение в общую дидактику: [пер. с польск.] / В. Оконь. – М.: Высш. школа, 1990. – 382 с.
10. Педагогіка: [учеб. пособие] / [В.В. Воронов, В.И. Журавлев, В.В. Краевский и др.]; под ред. П.И. Пидкасистого. – [изд. 3-е, доп., перераб.]. – М.: Юрайт, 2002. – 640 с.
11. Прокопьев И.И. Педагогіка: [учебное пособие для педагогических специальностей вузов] / И.И. Прокопьев, Н.В. Михалкович. – Мн.: ТетраСистемс, 2002. – 543 с.
12. Слостенин В.А. Педагогіка: [учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений] / В.А. Слостенин, И.Ф. Исаев, Е.Н. Шиянов; под ред. В.А. Слостенина. – М.: Академия, 2002. – 576 с.
13. Сманцер А.П. Педагогические условия подготовленности будущего педагога в превентивной профессионально-педагогической деятельности / А.П. Сманцер // Вестник Полоцкого государственного университета (Серия: Педагогические науки). – 2007. – № 11. – С. 11-15.
14. Чередов И.М. Система форм организации обучения в советской общеобразовательной школе / И.М. Чередов. – М.: Педагогіка, 1987. – 151 с.

References

1. Vinogradova, M.D., Pervin, I.B. (1977) Kollektivnaya poznavatel'naya deyatelnost i vospitanie shkolnikov [Collective cognitive activity and education of schoolchildren]. Moscow, Russia: Prosveshenie, 159.
2. Volkova, N.P. (2001) Pedagogika [Pedagogics]. Kuiv, Ukraine: Akademiya, 576.
3. Goncharenko, S.U. (1997) Ukrayins'ky`j pedagogichny`j slovny`k [Ukrainian Pedagogical

Dictionary]. Kuiv, Ukraine: Ly`bid`, 376.

4. Dyachenko, V.K. (1991) Sotrudnichestvo v obuchenii: O kollektivnom sposobe uchebnoy raboty [Cooperation in education: The Collective method of study]. Moscow, Russia: Prosveschenie, 192.

5. Kupisevich, Ch. (1986) Osnovyi obschey didaktiki [Fundamentals of general didactics]. Moscow, Russia: Vysshaya shkola, 368.

6. Liymets, H.Y. (1975) Gruppovaya rabota na uroke [Group work in class]. Moscow, Russia: Znanie, 64.

7. Lihachev, B.T. (2001) Pedagogika: Kurs lektsiy [Pedagogy: Lectures]. Moscow, Russia: Yurayt-M, 607.

8. Nakaz Pro zatverdzhennyya Polozhennyya pro organizatsiyu navchal`nogo procesu u vy`shny`x navchal`ny`x zakladax № 161 vid 02 chervnya 1993 roku [Order On approval of the organization of educational process in higher educational institutions number 161 of June 2, 1993]. Available at: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0173-93>.

9. Okon, V. (1990) Vvedenie v obschuyu didaktiku [Introduction to the general didactics]. Moscow, Russia: Vyssh. shkola, 382.

10. Voronov, V.V., Zhuravlev, V.I., Kraevskiy, V.V., Pidkasiy, P.I. (2002) Pedagogika [Pedagogics]. Moscow, Russia: Yurayt, 640.

11. Prokopev, I.I., Mihalkovich, N.V. (2002) Pedagogika [Pedagogics]. Minsk, Belarus: TetraSistems, 543.

12. Slastenin, V.A., Isaev, I.F., Shiyanov, E.N. (2002) Pedagogika [Pedagogics]. Moscow, Russia: Akademiya, 576.

13. Smantser, A.P. (2007) Pedagogicheskie usloviya podgotovlennosti buduschego pedagoga v preventivnoy professionalno-pedagogicheskoy deyatel'nosti [Pedagogical conditions of training of the future teacher in preventive professional-pedagogical activity]. Bulletin of the Polotsk State University (Series: Education), 11, 11-15.

14. Cheredov I.M. (1987) Sistema form organizatsii obucheniya v sovetskoj obscheobrazovatel'noy shkole [The system forms of training organization in the Soviet comprehensive school]. Moscow, Russia: Pedagogika, 151.

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ЛЕКЦИОННО-ПРАКТИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ

Н.А. Пригодий

Аннотация. Рассмотрены особенности и признаки лекционно-практической системы обучения, которая широко используется при подготовке будущих преподавателей высших учебных заведений в системе высшего образования Украины. Форма обучения реализуется как органическое единство целенаправленной организации: содержания; учебных средств; методов обучения. Результатом такого взаимодействия является – профессиональное совершенствование педагога; усвоения будущими преподавателями профильных знаний, умений и навыков, развитие психических процессов студентов и их моральных качеств. На основе анализа работ педагогов-ученых определена необходимость организации коллективной формы обучения студентов. Использование коллективного обучения позволяет достичь наивысшего результата именно при подготовке будущих преподавателей.

Ключевые слова: лекция, лекционно-практическая система обучения, методы обучения, практическое обучение, традиционное обучение, формы обучения.

THEORETICAL FOUNDATIONS OF LECTURE-PRACTICAL SYSTEM OF FUTURE TEACHERS TRAINING

M.A. Prygodii

Abstract. The features and characteristics of lecture and practical training system, which is widely used in the preparation of future teachers of higher educational institutions in the higher education system of Ukraine. The form of training is implemented as an organic unity of the targeted organizations: content; training facilities; teaching methods. The result of this in-

teraction is - professional development of the teacher; assimilation of future teachers of specialized knowledge and skills, development of mental processes of students and their moral qualities. On the basis of the work of teachers, scientists identified the need to organize collective forms of student learning. The use of collective learning can achieve the best results is the preparation of future teachers.

Keywords: lecture, lecture and practical training system, methods of teaching, practical training, traditional training, forms of training.

УДК [378.147:332.2]:378.4(438)

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЗЕМЛЕВПОРЯДНИКІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Н.Г. РУСІНА, кандидат педагогічних наук, викладач,

В.О. ЛЮЛЬЧИК, кандидат сільськогосподарських наук, викладач,

Г.М. БУСЛЕНКО, викладач,

О.М. ПЕТРОВА, викладач

*Відокремлений структурний підрозділ «Рівненський коледж» Національного
університету біоресурсів і природокористування України*

E-mail: RusinaN@i.ua

Анотація. У статті представлено аспекти формування підприємницької компетентності майбутніх землевпорядників у процесі професійної підготовки. Обґрунтовано доцільність навчання майбутнього фахівця із землеустрою як підприємця. Розглянуто досвід використання проектних технологій у процесі формування підприємницької компетентності студентів-землевпорядників.

Ключові слова: компетентнісний підхід, підприємницька компетентність, проектна технологія, стартап-проекти.

Актуальність (Introduction). Аграрні перетворення, які відбулися в Україні за останні роки, дали змогу збільшити валове виробництво сільськогосподарської продукції. Проте це не сприяло соціально-економічному розвитку сільських територій та підвищенню рівня життя сільського населення. У Концепції розвитку сільських територій пропонується створення умов для забезпечення комплексного розвитку сільських територій в інтересах суспільства, що передбачає раціональне формування конкурентоспроможного багатогалузевого і багатоукладного сільського господарства, диверсифікованої сільської економіки, сприятливого середовища проживання на основі нарощування людського і соціального капіталу та розвитку партнерства держави та бізнесу [7].

Внаслідок цих дії та інших чинників змінюється місце і роль вищих аграрних навчальних закладів та наукових установ у суспільстві. Зростання ступеня інтеграції освіти, науки та інновацій працюватиме на вирішення найактуальніших проблем системи освіти, серед яких підвищення її якості та приведення структури підготовки кадрів у відповідність до реальних потреб приватного і суспільного секторів національної економіки. Результатом посилення зв'язку між навчальними, дослідницькими та інноваційними компонентами освітньо-наукової системи стане підготовка кадрів, краще пристосованих до роботи в умовах швидких змін і високої конкуренції, здатних проявляти ініціативу і брати на себе відповідальність [5].

Основною рушійною силою підприємництва є творча еліта, яка має якісну освіту, вміє втілювати знання в конкретні проекти, товари, послуги й володіє навичками, необхідними для інноваційної діяльності, тобто йдеться про закладання основ становлення нової суспільної інноваційно-підприємницької ментальності на основі використання